

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**РОЗБУДОВА ВНУТРІШНІХ СИСТЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
В ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

**ДОСЯГНЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ –
ПОГЛЯД ЗЗОВНІ ТА ЗСЕРЕДИНИ**

**Електронний науковий збірник тез доповідей
IV Міжнародної науково-практичної конференції**

5 грудня 2024 року

С. Моргунцова, канд. біол. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0001-8998-201X

e-mail: morguntsova@zsmu.zp.ua

Ю. Ганошенко, канд. філол. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0001-6649-2376

e-mail: ganoshenko@ukr.net

В. Дмитрієв, канд. техн. наук

ORCID ID: 0000-0001-9941-370X

e-mail: dmytriiev.v.s@zsmu.edu.ua

О. Школова, керівник навчального відділу

ORCID ID: 0009-0009-5544-6900

e-mail: shkolova.op@mphu.edu.ua

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Запоріжжя, Україна

РОЛЬ МЕДИЧНОГО ЗВО У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ЯКОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ЛАНДШАФТУ

Розглянуто проблему формування загальнонаціональної системи якості вищої освіти України, роль та місце ЗВО галузі "Охорона здоров'я" у процесах оновлення форм і засобів підвищення якості надання освітніх послуг, зокрема поширення досвіду єдиної державної системи оцінювання знань за допомогою кваліфікаційних іспитів.

Ключові слова: *якість освіти, внутрішня система забезпечення якості, hard skills, soft skills, Єдиний державний кваліфікаційний іспит.*

Сучасна вища освіта України перебуває в умовах системних трансформацій – динамічні інтегративні процеси до глобалізованого світового освітнього простору, дедалі більша демократизація світового освітнього ринку та отримання доступу до вищої освіти великої кількості потенційних споживачів освітніх послуг, посилення конкурентності на внутрішньому ринку (демографічний, міграційний, економічний, безпековий компоненти), функціонування абсолютно нової технологічно-інформаційної освітньої реальності (цифрове освітнє середовище, широке використання штучного інтелекту) спричиняють об'єктивні зміни в

українській системі, вимагаючи оновлення організаційних форм, підштовхуючи до пошуку оптимальних і дієвих механізмів функціонування ЗВО.

Наріжним каменем побудови чіткої архітектури освітнього простору України є питання якості освіти, оскільки основним вектором розвитку всієї національної системи з її потребами в оновленні ефективних форм освітнього менеджменту є підвищення якості надання освітніх послуг, що визначає актуальність нашого дослідження. Метою цієї розвідки є визначення ролі медичних ЗВО у забезпеченні стабільності та підвищення функціональності системи національної системи якості у вищій школі. Тому основними завданнями є виділення основних чинників ефективності внутрішньої системи якості освіти медичного ЗВО та визначення її ролі у формуванні національного освітнього простору.

Основою для побудови загальної системи якості є внутрішня система якості освіти в ЗВО – багаторівнева система принципів, цінностей та організаційних заходів, що спрямовані на створення в ЗВО такого культурно-освітнього середовища, результатом роботи якого стане формування гармонійно розвиненого фахівця.

Якість освіти, як відомо, є явищем інтегративним, тобто завжди передбачає розвиток внутрішньої системи управління освітніми процесами не за одним напрямком, а розробка ефективних дій одночасно за низкою показників і процесів, що створюють інтегративну можливість досягнення основної мети – відповідність результатів навчання вимогам державних і міжнародних професійних стандартів, очікуванням суспільства, держави, роботодавців, здобувачів. За наявності цілісної національної функціональної системи якості цей показник створює для ЗВО додаткові репутаційні переваги й визначає успішність позиціонування на загальному ринку освітніх послуг.

Якість освіти є нестійкою, хиткою системою з великою кількістю ризиків, яка нагадує технологічну специфіку автостради через Дніпрогес, адже саме нестійкість загальної конструкції, відносна автономність окремих її елементів уможливорюють її загальну системну функціональність, тобто відсутність застиглих організаційних патернів освітнього процесу дає можливість соціальної гнучкості та мобільності. Університет має досить тонко й

оперативно реагувати й на зміни соціально-економічної та культурної реальності, і на поточний перебіг державного регулювання, і на коливання ринку праці, і на кон'юнктуру глобального ринку освітніх послуг, і на прогресивні запити здобувачів різного віку, і, звичайно ж, на оновлення педагогічних технологій.

На успішне функціонування освітньої системи на рівні ЗВО впливає ціла низка різних зовнішніх і внутрішніх факторів, тому внутрішньоуніверситетська система якості освіти має постійно оновлювати й розробляти нові заходи з оцінювання ймовірних ризиків для освітнього середовища та гнучку систему методів їх запобігання й оперативного реагування без ризиків для кінцевої мети – підготовки якісного фахівця.

Зовнішніми факторами, які можуть вплинути на якість освітніх послуг, є передусім незалежні від ЗВО чинники соціальної реальності (економічні, політичні, соціальні процеси), на яку управлінськими рішеннями прямо вплинути неможливо, тому внутрішня система якості має побудувати чутливу систему реагування на зміни в освітній реальності. До таких факторів, зокрема, належать зміни в нормативній базі та державній політиці у сфері освіти в країні, до яких внутрішня система якості має демонструвати особливу увагу, тому в ЗВО для цього має працювати система постійного моніторингу офіційних каналів поширення інформації та робоча група аналізу оновлень. Або, наприклад, таким фактором є ускладнена ситуація безпеки у прифронтовому місті, що змушує шукати матеріальні та організаційні засоби оновлення освітнього середовища, щоб подбати про безпеку життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу, тому внутрішня система якості в ЗДМФУ спричинила появу гнучкої системи навчального процесу, яка поєднує змішану форму навчання дистанційного приєднання, проте в синхронному режимі взаємодії між здобувачами та науково-педагогічними працівниками, із різними формами офлайн навчання, коли практичні навички відпрацьовуються в аудиторіях (зокрема на клінічних кафедрах) і збільшують відповідність соціальним запитам до підготовки працівників сфери охорони здоров'я. Адже виразною особливістю підготовки фахівця медичної та фармацевтичної сфери є наявність дуже високих соціальних очікувань і

державних стандартів до якості підготовки працівників. Якщо університет загалом функціонує під великим тиском суспільства (К. Керр), то ЗВО сфери охорони здоров'я – тим більше, оскільки неякісна підготовка фахівця має специфічний мультиплікаційний (примножувальний) соціальний ефект – кожен такий фахівець отримує доступ до фізичного і ментального здоров'я великої кількості людей, тобто потенційна шкода має дуже деструктивний для всього суспільства характер.

Така соціальна регульованість спеціальностей галузі визначає високий рівень стандартів підготовки, що супроводжує відповідні спеціальності ще від правил вступу до ЗВО (високий прохідний бал) і до форм державної атестації випускників (стандартизовані форми контролю, багаторічне функціонування системи єдиних державних кваліфікаційних іспитів), що спонукає такі ЗВО до постійного оновлення всього функціоналу внутрішньої системи якості, а також розбудови відповідного освітнього простору, в якому уможливлена реалізація таких соціальних очікувань, зокрема ефективних способів трансляції як специфічно професійного досвіду (*hard skills*,) у його поєднанні з етичними цінностями суспільства та можливостями соціальної взаємодії (*soft skills*) у теперішньому та пошуку оптимальних шляхів розвитку – у майбутньому.

Натомість внутрішні фактори залежать від створеної в ЗВО внутрішньої системи якості освіти, тобто залежать від функціональних показників освітнього середовища, від освітнього менеджменту та стратегічного бачення подальшого розвитку закладу (детальніше про внутрішні фактори якості освіти – [1]).

Таким чином, цивілізаційні виклики сучасності визначають специфіку процесів вибудовування параметрів і стандартів вищої освіти, які б задовольняли всіх учасників освітнього ринку: здобувачів, стейкхолдерів, ЗВО та державні органи управління. Компетентнісний підхід до підготовки фахівця, поєднання глибокої теоретичної підготовки із практичною, продиктоване особливостями професії обов'язкове поєднання *hard skills* і *soft skills*, наявність високих соціальних стандартів, формування професійної необхідності продовжувати навчання впродовж усього життя, застосування обов'язкових єдиних державних форм атестації

(ЄДКІ) на всіх етапах підготовки (бакалаврат, магістратура, інтернатура), які нам демонструє вища медична освіта, мають великий потенціал застосування у інших галузях підготовки фахівців у вищій школі. Чіткі й вимірювані параметри якості підготовки фахівця, що тривалий час застосовуються в медичній освіті, можуть бути поширені в загальній системі якості освіти.

Список використаних джерел

1. Колесник Ю.М., Авраменко М.О., Моргунцова С.А., Ганошенко Ю.А. (2024) Внутрішня система якості освіти медичного ЗВО як запорука підготовки сучасного фахівця галузі "Охорона здоров'я" (на прикладі ЗДМФУ). *Сучасні тенденції та перспективи розвитку вищої медичної (фармацевтичної) освіти в Україні* : матер. XXI Всеукр. наук.-практ. конф. 118–121.

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1 РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (БАЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ І ГРОМАДСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ)

Бачинський М.

Роль університетів у забезпеченні якості вищої освіти України
через призму публічного управління 3

Богданова Н.

Забезпечення якості вищої освіти
при підготовці майбутніх фахівців 8

Дяченко В., Дяченко Н., Павлов В.

Роль університетів у забезпеченні якості вищої освіти 14

Залюбівська О., Слободянюк О.

Модель забезпечення академічної доброчесності
у закладі вищої освіти (на прикладі Вінницького національного
технічного університету) 19

Комаха Л., Гура В.

Важливість формування культури якості освіти
для повоєнного відновлення України 24

Король А., Гненна В., Говорущенко О., Говорущенко Т.

Концепція забезпечення компетентностей
щодо досягнення цілей сталого розвитку 31

Кузнєцова Н.

Про необхідність узгодження підходів з надання
професійної кваліфікації "Викладач закладу вищої освіти" 36

Кущенко О.

Забезпечення якості цифрової вищої освіти
в європейському просторі вищої освіти 38

Мойсієнко В., Гриценко В., Смалиус Л.

Формування стратегічних цілей інноваційного розвитку
університету як складова культури якості освіти 43

Моргунцова С., Ганошенко Ю., Дмитрієв В., Школова О.

Роль медичного ЗВО у формуванні системи якості
національного освітнього ландшафту 48

Таланова Ж.

Європейський підхід до забезпечення якості
спільних освітніх програм 53